

Bewogen Oorlogsherinnering van de familie Zeelen-van Wegberg uit Pey

Als in een familie een zoon van 13 jaar, samen met zijn neefje van vijf jaar, om het leven komt door ontploffing van achtergebleven Duits "oorlogstuig" en blijkt dat zijn moeder tengevolge van een oorlogsverwonding inmiddels is overleden in het ziekenhuis te Roermond, is voornoemde kop wel gerechtvaardigd.

Woonhuis fam Zeelen-vanWegberg aan de Houtstraat te Pey

Het verhaal zoals het verteld werd door:

- Lies Hansen-Zeelen van de Brugweg ,
- Thei Valkenburg van de Hubertusstraat en Jan Vergoossen (van Dil) van de Slekkerstraat, die bij het noodlottig ongeval op 25 februari 1945 aanwezig waren, waarbij Jan Zeelen en zijn neefje Joke Vergoossen om het leven kwamen.

In het verhaal van Lies komt onder meer het volgende tot uitdrukking:

“ Toen de Duitse verordening kwam dat een gedeelte van Pey moest evacueren zijn de families Zeelen - van Wegberg en Peters - van Wegberg gezamenlijk naar de “Deelgaard” getogen. Daar vonden zij onderdak bij Sjaekske en Jetje van Ophoven (broer en zus).

De reden dat de families samen gingen was dat Mam (tant Mechel) haar zus (tant Mrie), die slecht ter been was, niet in de steek wilde laten.

De familie van Ophoven op de Deelgaard had hun uiterste best gedaan om een kippenstal zo goed mogelijk bewoonbaar te maken en dat was hun behoorlijk gelukt.

Helaas sloeg daar op een dag het noodlot toe.

Mam was buiten op een “berenklauw” een konijn aan het braden, toen er onverwacht geallieerd granaatvuur kwam. Mam werd toen zwaar gewond door een granaatscherf in haar been en dat is haar, na een slopende strijd, uiteindelijk noodlottig geworden.

Zij kon niet meer lopen en haar gewonde been begon te ontsteken. Zij was de hele dag aan bed gekluisterd en werd zo goed en zo kwaad als het ging van tijd tot tijd verzorgd door een verpleegster van het Rode Kruis en dokter Hendriks uit Echt. De geïmproviseerde huisvesting was echter niet bevorderlijk voor haar genezing.

Een noodoplossing is gevonden door in te gaan op het aanbod van Ome Driek (Rutten), die getrouwd was met een zus van Pap, om naar het Hingen te komen.

Hiervan werd dankbaar gebruik gemaakt en met paard en wagen werden de bezittingen naar In de Planten op het Hingen vervoerd.

Voor Mam werd aldaar een apart kamertje ingericht en wij kwamen met de overige familieleden (4 personen) in een aangepast “buitenverblijf” terecht.

Broer Chris, een avonturier, had een eigen onderkomen met de gebroeders van Kempen in het Kranenbroek, waar ze een schuilhut gebouwd hadden en ondergedoken zaten .

Het aantal evacu es bij Ome Driek en Tant Lies kwam daarmee op 35. Van solidariteit gesproken.

Ondanks de prima huisvesting en alle goede medische zorgen ging Mam haar gezondheid zienderogen achteruit . Naast de voornoemde ontsteking, sloeg ook het “koudvuur” toe en ziekenhuisopname was dringende noodzaak. Maar dat was eerder gezegd dan gedaan.

Hingen zat inmiddels in de frontlinie tussen de oprukkende geallieerden vanuit Susteren en de verdedigende Duitsers in St, Joost en het granaatvuur nam steeds meer dreigende vormen aan.

Uiteindelijk heeft Sjang Oelers, met gevaar voor eigen leven, door het granaat vuur heen Mam naar het Ziekenhuis te Roemond vervoerd.

Enkele dagen nadat Mam naar het ziekenhuis was gebracht werd het evacuatie adres bij Ome Driek Rutten getroffen door enkele granaten.

Het bed waar Mam in gelegen had, werd totaal vernield.

Gerard Rutten (zoon van Ome Driek) en Tant Lie (zus van Pap) werden door het inslaand Engels granaatvuur zwaar gewond .

Zelf was ik, toen de twee voltreffers insloegen, met de was bezig in ons onderkomen en de granaatsplinters vielen naast mij in de wasmand. Er ontstond grote paniek en iedereen wilde zo snel mogelijk naar de schuilkelder in de tuin, die wel tegen een granaat bestand was.

Precieze data zijn niet meer bekend, maar het vorenstaande heeft zich afgespeeld tussen Kerstmis 1944 en de bevrijding op 21 januari 1945.

Gerard Rutten was voor de Kerst thuisgekomen nadat hij, met behulp van Chris Zeelen, ontsnapt was uit een Duits dwangarbeiderslager.

Gerard heeft samen met Tante Lie nog een paar dagen in de schuilkelder moeten doorbrengen, maar doordat de wonden slechts provisorisch behandeld konden worden raakten zij ontstoken Ze zijn toen onder “bescherming” van de Rode Kruis vlag, door het granaatvuur heen, naar het Ziekenhuis in Sittard vervoerd.

-In een bijlage is opgenomen de toestand van de gewonden uit Echt die destijds in het ziekenhuis van Sittard lagen – Verstrekt door het Rode Kruis.

Ondanks de vreugde voor de bevrijding begon de ellende voor de familie Zeelen-v. Wegberg, toen pas echt.

Mam lag in het ziekenhuis te Roermond en kon niet bezocht worden i.v.m. het reisverbod vanwege het oorlogsgevaar. Zij is daar dan ook in haar eentje, zonder dat er naasten bij aanwezig konden zijn, op 19 februari 1945 gestorven.

Enkele weken later werd de familie van het overlijden van Mam op de hoogte gebracht door Toon Jacobs, die in het verzet zat en door de linies naar Pey was gekomen.

Toen de oorlogsdreiging het enigszins toeliet is Lies direct naar het ziekenhuis gegaan en heeft daar met het verzorgend personeel en andere patiënten over Tante Mechel's laatste levensdagen gesproken. En heeft daarna haar begraafplaats bezocht.

Zij was begraven achter het ziekenhuis in Roermond en is naderhand, na veel overleg, door de begrafenisondernemer Engelen en met toestemming van Pastoor Cramer herbegraven op het kerkhof van Pey.

Lies kan zich nog als de dag van gisteren herinneren dat ze toen zei: "Mam is heim"

Dit was echter nog niet genoeg voor de familie, want op 25 februari 1945 speelde zich nog een verschrikkelijke oorlogsgebeurtenis af.

Uit de gesprekken die zijn gevoerd met Lies Zeelen, Thei Valkenburg en Jan Vergoossen is, met hun instemming het volgende verhaal aan het papier toevertrouwd.

"Jan Zeelen had op die fatale dag 's morgens nog gezegd dat hij een fiets aan het repareren was en dat hij als eerste naar Mam in Roermond op bezoek zou gaan, niet wetende dat Mam toen al begraven was.

Met zijn jongere broer Pit, Jan en Joke Vergoossen (van Dil), Pie Vergoossen (van Nèske) en Thei Valkenburg (zoon van Harie Valkenburg), gingen zij in de loop van de dag op verkenning uit in het gebied waar de Duitsers verdreven waren, op de landerijen achter het huis van de fam Vergoossen aan de Dopstraat nr. 90 te Pey.

Ondanks dat Pap Vergoossen alle munitie zo goed mogelijk had proberen op te ruimen, hadden de kornuiten op hun "strooptocht" nog wat achtergebleven munitie gevonden van de flak's, die in de sterke Duitse verdedigingslinie, die achter Lilbosch was aangelegd door de Wehrmacht.

De verdedigingslinie liep van de Duitse grens tot aan de Dorpsstraat in Pey.

Hier is veel "Schanzwerk" verricht. (flak = flug abwehr kanone)

Zij hadden zich al eerder van een aantal platen en ander bruikbaar spul een "hutje" gebouwd en daarin werd geëxperimenteerd met het openmaken c.q. slaan van de munitie.

Het kruid in deze munitie was heel aantrekkelijk en levensgevaarlijk "speelgoed" maar dat realiseerde men zich niet.

Door het "experimenteren" met de munitie heeft de fatale ontploffing plaatsgevonden .

Joke Vergoossen (5 jaar oud) overleed ter plekke, Jan Vergoossen had nog geprobeerd hem te beschermen maar dat is helaas niet gelukt.

Jan Zeelen (13 jaar oud) overleed in de ambulance van het Rode Kruis, onderweg naar het ziekenhuis te Sittard

Thei Valkenburg (11 jaar oud) liep o.a. een slagaderlijke bloeding in zijn arm op en kreeg “tig” splinters in zijn lichaam. Hij was nog in staat om thuis te komen en heeft zijn leven te danken aan de snelle hulp van geallieerde soldaten die bij hun in huis waren. Die hebben zijn arm “afgebonden” en zijn toen met spoed naar een verzorgingspost in Berkelaar gereden en nadat eerste hulp was verleend, naar het Ziekenhuis te Sittard. Hij is daar “verzorgd” in de kelder van het ziekenhuis en is daar tijdens zijn herstelperiode in de kelder blijven liggen omdat er van tijd tot tijd nog oorlogsreacties kwamen van Duitse zijde. De meeste splinters zijn spontaan uit zijn lichaam gegroeid, in zijn hoofd is er echter eentje blijven zitten.

Pit Zeelen, Jan Vergoossen en Pie Vergoossen kwamen er ook niet zonder kleerscheuren vanaf en zijn behandeld moeten worden, maar niet in zo’n ernstige mate.

In het vervolg van het verhaal vertelt Lies dat Jan thuis werd opgebaard door Tant Marie v. Wegberg-Zeelen oet de “Brök (zus van Pap), samen met een verpleegster.

Jan zag er behoorlijk gehavend uit en hij had vele verwondingen aan zijn hoofd.

De belangstelling vanuit de Peyer bevolking was enorm.

Als je de volgende passage leest, die op zijn bidprentje, in de geest van zijn karakter, werd opgenomen dan gaat wel een rilling langs je rug:

“Dierbare Moeder, U vooral, zal mijn heengaan een zwaar offer zijn wees sterk en vertrouw op God enz.”,

omdat naderhand bleek dat zijn moeder toen al een week geleden gestorven was en begraven achter het ziekenhuis te Roermond

Tot zover deze aangrijpende oorlogsherinnering.

René Rutten
Hingen, november 2009

NEDERLANDSCHE ROODE KRUIS
- Ad: SITTARD EN OMSTREKEN -

No.

BIJ ANTWOORD BRIEFNUMMER OPGEVEN

ANTWOORD OP

BILAGE:

SITTARD,

Reg. 6.11

Jan/febr 1945

Naam van de Patiënt	Adres.	Toestand.
1. Kas Ansrè	Echt Peyerstr. 132	Zeer goed.
2. Verstraten Gerard.	Kingen Echterstr. 45	goed.
3. van Beesel Maria.	" St'Jooststr. 9	"
4. Baaten Jack.	Echt Hoogenveldweg 54	"
5. Meynen Hub.	Pey Dorpstr 110	"
6. Vergoossen. Joh.	Pey " 106	"
7. van Buggenum herm.	Kingen Hoogenveldweg. 56	"
8. Meuwissen Hub.	Pey. Brugweg 49	"
9. Blangen Math.	Echt Hoogstr 94	Bevredigend.
10. Lohren Anna	Slek Hoogstr 94	goed.
11. Jennissen Echtg.	Slek Hoogstr. 42	zeer goed.
12. " kind.	" "	" "
13. " Moeder	" "	" "
14. Schulpen Math.	Echt Rijksweg Nrd 1	slakt goed
15. Schulpen Marie Louise	" "	zeer goed
16. Gerrits Theodora Anna	" Diepstr. 9	goed
17. Rutten Ger. H.	" In de Planten 7	"
18. Laumen Echtgen.	" Kerkveldweg C 12	"
19. Vergoossen Echtgen.	" Hingenderstr. 15	"
20. Verkooyen Jan	" " 13	"
21. Reynen Echtgen.	" Kerkveldstr. 2a	"
22. " Kind Antoon	" " 2a	"
23. " " Tonny	" " 2a	"
24. " Willem	" " 2a	bevredigend
25. Feuth Jos. Th.	" Heerstr.	goed
26. Montfort van Willy	St. Joost Slekstr. D 32	"
27. Nieskens Kind Corry	Echt Grootestr. 41	"
28. Van der Laan Vader	" Berkelaarweg 16	"